

УПРАВЛІННЯ РИЗИКАМИ НА РИНКУ МІЖБАНКІВСЬКОГО КРЕДИТУВАННЯ

Костель М.В., Гаранжа Т.М.

Міжбанківський ринок кредитних ресурсів - це система, що забезпечує купівлю-продаж вільних кредитних ресурсів між комерційними банками та комерційними банками і НБУ.

Учасниками міжбанківського ринку кредитних ресурсів є Національний банк України, його регіональне управління, комерційні банки, їх філії та відділення.

Привабливість проведення операцій на ринку міжбанківських ресурсів забезпечується більшою надійністю комерційних банків, як позичальників, у порівнянні з іншими суб'єктами господарської діяльності, високою швидкістю проведення операцій та відносно низькою вартістю ресурсів.

Функціонування ринку міжбанківських кредитів дозволяє КБ поповнювати ресурси з метою управління ліквідністю та збільшення обсягу активних операцій банків на найпривабливіших сегментах фінансового ринку. Крім того, комерційні банки – учасники ринку МБК мають можливість отримувати додаткові доходи як за рахунок різниці між цінами купівлі та продажу кредитів, так і за рахунок диверсифікації відсоткових ставок за кредитами залежно від їх терміновості.

Зважаючи на оперативність реагування ринку МБК на зміни кон'юнктури фінансового ринку, ставки з міжбанківським кредитом можуть розглядатися як своєрідний “барометр” стану фінансового ринку в цілому.

Виходячи з необхідності підтримання стабільного, збалансованого та безпечного функціонування міжбанківського кредитного ринку, на перше місце виходить потреба в розробці системи управління, притаманними цьому ринку, ризиками та, зокрема, кредитному ризику.

Специфіка останнього на ринку МБК зумовлюється тим, що позичальники коштів самі є фінансово-кредитними установами і можуть використовувати придбані міжбанківські кредити для надання позичок своїм клієнтам. Таке розростання ланцюга кредитних взаємовідносин призводить до пропорційного збільшення кредитного ризику.

На загальнодержавному рівні функція регулювання ринку МБК відведена Національному банку України. Реалізуючи мету діяльності

регулятора банківської діяльності в Україні, НБУ розроблює методичку розрахунку відповідних нормативів максимального розміру ризиків за міжбанківським кредитуванням, доводить їх до обов'язкового виконання комерційними банками та контролює дотримання встановлених показників.

На мікрорівні, кожний комерційний банк повинен розробляти власну систему управління кредитним ризиком у операціях з надання міжбанківського кредиту. Зокрема мають бути розроблені методики виявлення ризику, визначення ймовірності його виникнення, визначені стратегії попередження, попереднього та оперативного контролю, визначення способів зменшення ризику, забезпечення компенсації можливих майбутніх втрат.

Система управління ризиками та, зокрема, ризиками на міжбанківському кредитному ринку, на наш погляд, має базуватися на наступних принципах:

1. Ризики мають бути зрозумілими й усвідомленими банком та його керівництвом.
2. Ризики повинні перебувати у межах рівнів прийнятності, визначених вищим керівним органом банку.
3. Прийняття ризику мають відповідати стратегічним завданням діяльності банку.
4. Прийняття ризику повинно бути конкретними та чіткими.
5. Прийнятий ризик має компенсуватися очікуваною доходністю.
6. Розподіл капіталу має відповідати розмірам ризиків, на які наражається банк.

Для контролю ступеня ризику, необхідний аналіз ризиків, що має охоплювати всі продукти, послуги та процеси банку, передбачати якісне оцінювання відповідних ризиків і, де можливо, — оцінювання їхніх кількісних параметрів.

На підставі проведеного аналізу ризику, керівництво банку може визначити, що ризики, які приймаються, не відповідають чи перестали відповідати обраним параметрам діяльності банку, або обрані параметри ризиків не відповідають чи перестали відповідати завданням і стратегії банку.

Тому оцінювання ризиків супроводжується можливим переглядом завдань, обраної стратегії та розробленої організаційної структури й механізмів контролю, що забезпечує безперервне управління системою ризиків комерційного банку.